

**ДРЖАВНИ УНИВЕРЗИТЕТ
У НОВОМ ПАЗАРУ**

ИЗВЕШТАЈ

о самовредновању студијског програма

МАС Економија

за период 2018 - 2021 год.

Нови Пазар
2022. год.

Стандард 4. Квалитет студијског програма МАС Економија

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 4

Државни универзитет у Новом Пазару, као и Департман за економске науке, је у процесу управљања квалитетом студијских програма спровео основне задатке планирања, контроле, обезбеђења и унапређења квалитета. Универзитет је, у складу са усвојеним *Правилником о обезбеђењу квалитета*, утврдио стандарде квалитета и поступке за обезбеђење квалитета студијских програма и донео одговарајућа правна акта, развио механизме за њихову имплементацију, као и системе контроле обезбеђења квалитета.

Департман за економске науке Државног универзитета у Новом Пазару је у претходном акредитационом периоду добио акредитацију за три студијска програма у области економских наука:

- *Један студијски програм основних академских студија у трајању од 4 године (240 ЕСПБ)*, и то: 1. Економија (на који је одобрен упис 80 студената). Одлука о акредитацији студијског програма број: 612-00-00538/2015-06 од 12. 02. **2016. године**.
- *Један студијски програм основних академских студија у трајању од 4 године (240 ЕСПБ)*, и то: 1. Пословна информатика (на који је одобрен упис 40 студената). Одлука о акредитацији студијског програма број: 612-00-00863/2017-06 од 21. 04. 2017. године.
- *Један студијски програм мастер академских студија у трајању од 1 године (60 ЕСПБ)*, и то: Економија. За овај студијски програм одобрен је упис 20 студената. Одлука о акредитацији студијског програма број: 612-00-00538/2015-06 од 12. 02. **2016. године**.

Студијски програми на Државном универзитету у Новом Пазару – Департману за економске науке, који су предмет поступка самовредновања у овом извештају, акредитовани су 2016. године. Студијски програм МАС *Економија* конципиран је у складу са Законом о високом образовању и Болоњском декларацијом, као и уз пуно поштовање стандарда Националног савета за високо образовање Републике Србије и резултат су стручне процене о образовним профилима који су потребни тржишту рада у Србији. Основне академске студије у оквиру студијског програма трају четири године (8 семестара). Са завршетком мастер академских студија студент остварује 60 ЕСПБ. Студенти који заврше мастер студије на студијском програму Економија стичу звање мастер економиста и диплому другог степена високог образовања, 7.1 ниво.

Током школске 2021/22. године Државни универзитет у Новом Пазару – Департман за економске науке интензивно је радио на припреми и подношењу документације за нову акредитацију мастер академских студија Економије у оквиру редовног, законом прописаног, поступка и у складу са дефинисаним стандардима акредитације. У циљу припреме за нови циклус акредитације предложен је нови студијски програм МАС *Економија* који је измењен и унапређен студијски програм једногодишњих мастер академских студија Економија (60 ЕСПБ) који је успешно акредитован од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета, од када се изводи на Департману за економске науке.

Број уписаних студената за акредитовани студијски програм МАС Економија, за школске 2019/20, 2020/21. и 2021/22, приказан је у [Табели 4.1.](#)

Процедура усвајања и одобравања студијског програма састојала се из следећих фаза: студијски програм је предложио Департман за економске науке, а затим их је разматрало одговарајуће Наставно-научно веће универзитета и усвојио Сенат Државног универзитета у Новом Пазару.

У периоду након акредитације вршена је анализа студијског програма. У реализацију ових активности били су укључени студенти, кроз студентску евалуацију и анкетање, и учешћем њихових представника у раду Студентског парламента и Комисије за обезбеђење квалитета. Процењивање квалитета се вршило пре свега у погледу циљева, структуре и садржаја студијских програма, исхода учења и радног оптерећења студената.

Исходи учења дефинисани су за сваки предмет у оквиру акредитованог студијског програма, усклађени су са исходима учења студијског програма и доступни јавности на интернет презентацијаи установе. Исходи студијског програма усклађени су са дескрипторима квалификације одговарајућег нивоа. Исходи учења су, такође, усаглашени са поступцима за проверу знања и оцењивање.

Осмишљавање курсева и студијских програма, њихова организација, наставне методе и стратегије, као и поступци провере знања и оцењивања се вршени су приступом заснованим на исходима, чиме се студент ставља у центар наставног процеса.

Исходе учења појединих предмета дефинишу наставници и сарадници ангажовани на предмету. Хармонизацију и надовезивање исхода учења кроз већи број предмета студијског програма врши се у оквиру департмана. Садржај наставног предмета, његова организација и методе извођења наставе одређени су на основу дефинисаних исхода учења. Комисија за акредитацију и комисије за обезбеђење квалитета у светлу повратних информација, уколико је потребно, модификују садржај курса и методе провере знања.

Процена постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења се врши на основу личних процена студената и наставника (анкетање), на исказима послодаваца (анкетање), као и на квалификованости студената за упис на следећи ниво студија или запослења у струци. Процена је да Државни универзитет у Новом Пазару реализује планиране исходе учења. Резултати анкета показују да су послодавци задовољни запосленима који завршавају СП Економија на Државном универзитету у Новом Пазару.

Наставници су за сваки предмет дефинисали радно оптерећење студената кроз број сати потребних за савладавање програма. Примењена је формула за рачунање оптерећења заснована на европским стандардима. Конкретно, 1 ЕСПБ бод рачунат је као 25 сати рада. На пример, за предмет који носи 6 ЕСПБ оптерећење студената је укупно 150 сати, а ако се тај предмет реализује кроз фонд часова 2+2+0+0, 60 сати је проведено у настави, што оставља максимално 90 сати за учење, домаће задатке и читање литературе. Анкетањем студената о квалитету рада на појединачним предметима од студената се захтева да, између осталог, изнесу резултате сопственог редовног мониторинга оптерећења.

Унапређивање и континуирано осавремењавање постојећих студијских програма заснива се на развоју науке и новим захтевима који се постављају пред образовне профиле заступљене на Департману за економске науке Државног универзитета у Новом Пазару. Наставници и сарадници департмана су стално ангажовани у истраживањима, пројектима и сарадњи са привредом, реализују семинаре, радионице за наставнике и сараднике од стране колега из иностранства и других истакнутих стручњака.

Постигнућа дипломираних студената Департмана за економске науке Државног универзитета у Новом Пазару прате се путем анонимних и добровољних анкета. Резултати последњег анкетања послодаваца у којима су запослени дипломирани студенти Департмана за економске науке Државног универзитета у Новом Пазару показују да већина послодаваца ниво теоријског знања и практичних вештина оцењује високом оценом.

На Државном универзитету у Новом Пазару је формиран и Алумни клуб, као спона између дипломираних студената и универзитета. Алумни клуб се бави одржавањем кореспонденције са свршеним студентима.

б) Процена испуњености стандарда 4 (SWOT анализа)

У оквиру Стандарда 4 Државни универзитет у Новом Пазару је анализирао и квантитативно оценио елементе наведене у наставку.

Циљеви студијског програма и њихову усклађеност са исходима учења

Циљеви студијског програма МАС Економија су јасно дефинисани и усклађени са исходима учења. Програмски исходи учења повезани су са дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања.

Методе наставе оријентисане ка учењу исхода учења

Методе наставе усмерене су на постизање исхода учења. Когнитивни исходи учења (знање, разумевање, примена) остварују се кроз наставне методе: предавања, семинари, дискусије, а општи исходи учења и кроз предавања.

Систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења

Систем оцењивања заснован је на мерењу исхода учења. Сви нивои знања и вештина оцењују се континуирано током наставног процеса и на крају наставног процеса. Са поступком и критеријумима оцењивања, као и са обавезама, наставник упознаје студенте на првом часу. Сваки студијски програм садржи прецизиране критеријуме оцењивања. Примењују се и формативне (ради информисања наставника и студента о оствареном напретку студента) и сумативне процене (процена која сумира постигнућа студента).

Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења

Потребно је преиспитати оптерећење студената на појединим предметима. Усаглашавање ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења које ће се вршити приликом реакредитације студијског програма, примена савремених метода учења и савремене литературе и рационализација наставног садржаја учиниће да се проблем оптерећености студената превазиђе.

Способност функционалне интеграције знања и вештина

Студијски програми су конципирани тако да омогућавају да студенти, кроз практичан рад, интегришу стечена знања и вештине на предметима. Поред тога, планирано је повећање заступљености броја часова практичне наставе (вежби), чиме би се додатно подстакла функционална интеграција стечених знања у пракси.

Поступци праћења квалитета студијских програма

Праћење квалитета студијских програма одвија се путем анкета којима се вреднује квалитет студијских програма и наставе од стране дипломираних студената, квалитет дипломираних студената од стране послодаваца и прибавља мишљење студената о њиховом радном оптерећењу.

Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама

Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама Државни универзитет у Новом Пазару обезбеђује путем анонимних анкета које попуњавају послодавци.

Континуирано осавремењавање студијских програма

Студијски програми се усаглашавају са одговарајућим програмима других високошколских установа учешћем у међународним пројектима попут Еразмуса, осавремењавањем садржаја, применом нових облика наставе и метода провере знања.

Доступност информација о дипломском раду и стручној пракси

Правилник о студирању на основним студијама дефинише процедуру израде и одбране завршног рада. Реализација стручне праксе није предвиђена наставним планом и програмом, али је у плану увођење и формализовање исте.

Доступност информација о студијским програмима и исходима учења

Информације о студијским програмима и исходима учења доступне су на сајту ДУНП.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је извршена на основу следећих показатеља:

+++ - високо значајно; ++ - средње значајно; + - мало значајно; 0 - без значаја

СНАГЕ

- Добра усклађеност циљева, садржаја и исхода учења студијских програма +++
- Повратне информације послодаваца и дипломираних студената потврђују добра теоријска и практична знања наших студената +++
- Контрола реализације програма и савремени услови рада +++

СЛАБОСТИ

- Тежи приступ радним местима +++
- Проактивно деловање захтевима тржишта ++
- Недостатак подстицаја ++

МОГУЋНОСТИ

- Преко Алумни клуба одржавати повезаност са бившим студентима и скупљати повратне информације о кретањима на тржишту рада ++
- Процес самовредновања даје могућност да се студијски програми иновирају и унапреде +++
- Већа повезаност са ЕУ ++
- Мобилност студената кроз праксу ++
- Прелазак на програм дуалног образовања +++

ОПАСНОСТИ

- Мотивисаност студената за студијски програм ++
- Недовољна мотивисаност студената да се баве мерењем свог оптерећења ради процене ЕСПБ за поједине предмете ++
- Недовољна међупредметна корелација и координација наставних садржаја (садржаји се понављају, неки изостављају, док неки нису временски усклађени у смислу њихове обраде) ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

Прецизније дефинисати програмске исходе учења и исходе учења по предметима.

Преиспитати корелацију, координацију и међусобну повезаност предмета ради елиминације садржаја који се понављају и проширити предмете садржајима који недостају.

У сарадњи са привредним субјектима увести и формализовати стручну праксу.

Вршити сталну процену оптерећења студената ради прецизнијег дефинисања ЕСПБ бодова по предметима.

Показатељи и прилози за стандард 4

- [Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године.](#)
- [Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената \(у односу на број уписаних\) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованог студијског програма.](#)
- [Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године.](#)
- [Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.](#)
- [Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.](#)

Стандард 5. Квалитет наставног процеса МАС Економија

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 5

Квалитет наставног процеса на МАС Економија се обезбеђује путем интерактивности наставе, укључивања примера у наставу, професионалног рада наставника, сарадника и Студентске службе. Квалитет наставног процеса је предмет посебне пажње управљачке структуре Универзитета, ректора, проректора, Сената Универзитета, Наставно-научног већа Универзитета и одговарајућих већа департмана, Центра за обезбеђење квалитета, као и студената, студентских организација као и свих осталих релевантних чинилаца који непосредно или посредно у том процесу учествују. Наставници и сарадници током извођења наставе - предавања и вежби, као и у активностима консултација и вођења семинарских и завршних радова, доследно се придржавају одговарајућих правилника и процедура, што подразумева професионалан и коректан однос према студентима. Коректност у односу са студентима је димензија наставног процеса којој се на Универзитету даје посебан значај, при чему се посебно анализирају оцене од стране студената у процесу оцењивања учесника у настави. Анализом анкета уочава се да наставници и сарадници имају коректан однос према студентима и то показују високе оцене које су добијене као просечне вредности свих предмета на свим студијским програмима. План и распоред наставе (предавања и вежби) су познати и доступни студентима пре одговарајућег семестра путем радног календара и распореда часова истакнутих на огласним таблама и на интернет сајту Универзитета. План и распоред наставе је усклађен са потребама и могућностима студената и ресурсима Универзитета. Интерактивност наставе је на ДУНП заступљена у мери која је одређена циљевима и исходима образовања на студијском програму и појединачним наставним предметима. Врши се стално померање наставног процеса ка практичности и очигледности и избегавању "екс катедра" приступа где год је то потребно и могуће. Овакав приступ је условио укључивање у наставне планове одреднице о обавезности предиспитних садржаја и обавеза типа колоквијума, графичких и семинарских радова, као и значајна улагања средстава у изградњу простора и опремање учионица и кабинета на Универзитету. Студенти се, на напред описани начин, максимално укључују у наставни процес у циљу подстицања самосталности у мишљењу и раду као и изражавању креативних потенцијала. Овакав приступ је на Државном универзитету у Новом Пазару саставни део стратегије обезбеђења квалитета.

План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама студијског програма МАС Економија и могућностима студената. Департаман за економске науке на својој огласној табли, као и на сајту ДУНП, објављује информације о распореду наставе. Распоред наставе се објављује пре почетка семестра, док се распореди испита објављују благовремено, пре испитних рокова.

Шеф студијског програма је дужан да сачини план наставе и ангажовања наставника за сваки семестар, који упућује проректору за наставу на усвајање. План ангажовања се односи на дефинисање наставника и сарадника који учествују у извођењу наставе, при чему се води рачуна о оптерећености наставника и сарадника. Усвојени план наставе се прослеђује служби која креира распоред часова. Овај распоред се поставља на огласну таблу и веб сајт Универзитета. Пре сваког предавања и вежби наставници, односно сарадници, у одговарајућој служби преузимају, а затим и попуњавају формулар о одржаној настави. Ови формулари се на крају предају Служби за праћење квалитета наставе. Служба за праћење квалитета наставе сачињава извештај о одржаној настави за сваки претходни дан и упућује га проректору за наставу. На основу овог извештаја проректор покреће питање одговорности наставника, уколико настава није одржана и предлаже одговарајуће санкције.

Информације о акредитованом студијском програму и предметима унутар студијског програма налазе се на сајту ДУНП. Садржаји курикулума и наставне методе омогућавају реализацију постављених циљева студијских програма и исхода учења.

Стицање активних компетенција наставника типичних за високошколске установе као и стручне компетенције ДУНП подстиче кроз подршку учешћа наставника и сарадника на научним и стручним скуповима, подршку коју даје за конкурисање за међународне и националне пројекте, суфинансирање издавања и штампања научних часописа, суфинансирање организовања научних конференција, организовање предавања еминентних истраживача из земље и света, примену критеријума за избор у звања наставника и сарадника, као и унапређење дигиталних компетенција наставног особља организовањем обуке за креирање виртуелних курсева и онлајн учење.

б) Процена испуњености стандарда 5 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 5, установа је анализирала и квантитативно оценила доле наведене елементе.

Компетентност наставника и сарадника +++

Компетентност наставника и сарадника Универзитет обезбеђује на следеће начине: 1) високим стандардима о испуњавању услова за избор у наставничка звања према *Правилнику о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника* који је у складу са вредностима индикатора научне компетентности прописаних од стране Министарства за науку Републике Србије; 2) подстиче едукацију наставника и сарадника кроз индивидуални научно-истраживачки рад, истраживачки рад у оквиру пројеката индивидуалних истраживача, пројеката Министарства науке Републике Србије, међународних пројеката, студијских боравака у иностранству и еминентним установама у земљи; 3) активно ради на остваривању међународне сарадње са еминентним универзитетима у иностранству; 4) организује и спроводи педагошку едукацију наставника кроз едукативне семинаре.

Доступност информација о терминима и плановима реализације наставе ++

Термини и планови реализације наставе доступни су на сајту ДУНП и на огласној табли студијског програма.

Интерактивно учешће студената у наставном процесу +++

Универзитет ради на увођењу интерактивне наставе у сваки ниво наставног процеса. Међутим,

број студената који активно учествује у дискусијама са наставницима и колегама још увек је недовољан.

Доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе ++

Сви подаци о студијском програму, плану и распореду наставе доступни су на сајту ДУНП.

Избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења ++

Методе наставе усмерене су на постизање исхода учења. Когнитивни исходи учења (знање, разумевање, примена) остварују се кроз наставне методе: предавања, семинари и дискусије.

Систематско праћење квалитета наставе и корективне мере +++

Контрола квалитета наставног процеса обухвата: контролу садржаја и метода наставе, контролу регуларности термина извођења наставе, контролу регуларности испита и контролу документације на сваком предмету. У контроли квалитета наставног процеса учествују: Комисије за обезбеђење квалитета, шеф департмана, проректор за наставу и ректор ДУНП.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је извршена на основу следећих показатеља:

+++ - високо значајно; ++ - средње значајно; + - мало значајно; 0 - без значаја

СНАГЕ

- Компетентни предавачи у педагошком и стручном смислу +++
- Организација наставе и процедуре за праћење и вредновање квалитета наставног процеса +++
- Строги критеријуми избора у наставна звања +++

СЛАБОСТИ

- Скромна опремљеност капиталном научно-истраживачком опремом +++

МОГУЋНОСТИ

- Увођење ефикаснијег информационог система ради унапређења квалитета наставе ++
- Учешће на пројектима који могу омогућити средства за додатно опремање учионица, чиме би се побољшао практични аспект држања наставе +++
- Коришћење ресурса из дигиталне агенде ++

ОПАСНОСТИ

- Отпор појединих наставника према новим технологијама ++
- Неадекватна повратна информација на релацији наставник - студент ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

Подстицање наставника на стално педагошко и методичко усавршавање.

Канцеларија за контролу наставе радиће на усавршавању процедура за праћење и вредновање квалитета наставног процеса. Добро утемељене процедуре могуће је даље развити, на пример, увођењем поступка да сваки наставник изврши евалуацију курикулума засновану на оствареним резултатима и запажањима током текуће школске године, као и образложене предлоге за његову

допуну и измене.

Показатељи и прилози за стандард 5

- [Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса.](#)
- [Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.](#)
- [Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.](#)

Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника МАС Економија

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Наставу на студијском програму МАС Економија на Департману за економске науке Државног универзитета у Новом Пазару обавља 5 наставника.

Квалитет наставника и сарадника се обезбеђује поштовањем прописа који регулишу избор наставника и сарадника, и то: *Закон о високом образовању, Статут Државног универзитета у Новом Пазару, Правилник о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника и сарадника на Државном универзитету у Новом Пазару и Правилник о условима, начину и поступку избора сарадника ван радног односа.* Саставни део овог Правилника су *Ближи услови и критеријуми за оцену резултата.* Сви наведени документи су јавни и доступни оцени стручне и шире јавности. Поступци и услови избора су предмет периодичне провере и усавршавања и узимају у обзир *Правилник о поступку и начину вредновања* и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача, као и *Препоруке Националног савета за високо образовање.*

Кроз Научно-стручно веће за друштвено-хуманистичке науке, Универзитет активно учествује у одређивању ближих критеријума за избор у звања наставника. Сенат Универзитета је донео *Правилник о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника и сарадника на Државном универзитету у Новом Пазару.* Овим Правилником је прописана процедура и услови за стицање звања наставника, што је предуслов за завидан ниво квалитета наставника (у складу са Препорукама Националног савета за високо образовање).

Државни универзитет у Новом Пазару се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника који су засновани на оствареним и мерљивим резултатима рада кандидата, који се, поред општих услова, исказују и следећим условима:

- наставни рад
- научноистраживачки, односно уметнички рад
- стручно-професионални допринос
- допринос академској и широј заједници и
- сарадња са другим високошколским, научно-истраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству

Транспарентност поступка обезбеђена је кроз јавно доступну електронску документацију о избору

у звање на сајту ДУНП.

Праћење и оцењивање научно-истраживачке делатности врши се на годишњем нивоу од стране Комисије за обезбеђење квалитета, на основу библиографија свих наставника и сарадника. Педагошку активност наставника и сарадника оцењују студенти кроз редовне анкете, док податке систематизује и предлаже корективне мере Комисија за обезбеђење квалитета. На основу ових анкета оцењује се сваки наставник, сарадник и сваки предмет.

Државни универзитет у Новом Пазару спроводи политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег усавршавања, кроз подстицање најбољих студената да остану на Универзитету, путем обезбеђења позиција студената-демонстратора, подстицања у изради завршних радова који имају истраживачку компоненту, студентске размене, радионице, праксе у институтима.

Државни универзитет у Новом Пазару такође подстиче студијски боравак, постдокторска усавршавања, као и учешћа на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству. Кроз пројекте Ерасмус+ програма и сарадњу са ресорним Министарством, наставници се информишу и подстичу да учествују на семинарима, радионицама и другим облицима активности које се организују у циљу формирања нових курикулума, унапређења наставничких компетенција, компетенција у домену управљања и организације на високошколској установи, припреме и анализе програма предмета, циљева и исхода учења итд. Наставници такође унапређују своје компетенције и стичу нова сазнања кроз сарадњу и комуникацију са гостујућим професорима из иностранства.

Заснивање радног односа и стицање звања наставника и сарадника на Универзитету се врши следећим поступком. Конкурс за избор расписује ректор Универзитета. Конкурс за избор наставника и асистента са докторатом објављује се у средствима јавног информисања и на сајту Универзитета. Конкурс за избор сарадника у настави и асистента расписује се и објављује на сајту Универзитета. Конкурс траје најмање 15 дана од дана објављивања. Конкурс за наставнике који су у радном односу на одређено време на Универзитету, објављује се ако за то постоји потреба, по правилу, 6 месеци пре истека периода на који је наставник биран. Ректор, на предлог Већа департмана, именује Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извештаја. Чланови Комисије су у истом или вишем звању од оног у које се кандидат бира. Комисија за писање извештаја о пријављеним кандидатима дужна је да сачини извештај о сваком кандидату, да мишљење да ли кандидат испуњава Законом и овим Правилником прописане услове за избор у одговарајуће звање и предложи да се од кандидата који испуњавају услове изабере један, односно највише онолико кандидата колико се тражи конкурсом. Комисија је дужна да сачини извештај и у случају када се ниједан од пријављених кандидата не предлаже за избор у одговарајуће звање. Чланови комисије за писање извештаја о кандидату за избор у звање одговорни су за потпуну, правилну и тачну класификацију и квантификацију резултата рада кандидата. Извештај комисије који садржи потпуне, правилно разврстане и оцењене резултате рада сваког кандидата ставља се на увид о чему се јавност обавештава путем интернет странице Универзитета. Веће одговарајућег департмана разматра извештај комисије и примедбе на извештај, ако су поднете за време док је извештај био на увиду јавности. Веће департмана предлаже Наставно-научном већу Универзитета да донесе одлуку којом предлаже да се кандидат изабере у одговарајуће звање или да се кандидат не изабере. Наставно-научно веће разматра предлог одлуке за избор наставника. Наставно-научно веће доноси одлуку о избору асистента са докторатом. Председник Наставно-научног већа може одредити члана већа за известиоца о једном или више извештаја о којима се одлучује на седници Наставно-научног већа. Известилац треба, пре свега, да обрати пажњу на техничку исправност навода комисије за писање извештаја о кандидатима за избор у звање, а нарочито на поступак и начин вредновања резултата научног рада кандидата. Председник Наставно-научног већа може позвати и неког од потписника извештаја да пред већем усмено образложи наводе у извештају и мишљење комисије. После разматрања Извештаја комисије и предлога одговарајућег департмана, Наставно-научно веће Универзитета може донети одлуку о утврђивању предлога да се кандидат

изабере у одговарајуће звање или да се кандидат не изабере. Уколико оцени да достављена документација није потпуна или су за ваљану одлуку, односно мишљење, потребна додатна објашњења, научно-стручно веће ће донети закључак о одлагању доношења одлуке, односно давању мишљења, при чему ће одредити рок за допуну предлога, који не може бити дужи од 20 дана од дана достављања закључка Департамента. У поновљеном поступку Наставно-научно веће Универзитета може донети одлуку да се кандидат изабере у одговарајуће звање или да се кандидат не изабере. Сенат Универзитета доноси одлуку о избору наставника Универзитета у одговарајуће звање на предлог Наставно-научног већа, а по прибављеном мишљењу надлежног научно-стручног већа Универзитета. Сенат може донети одлуку о избору у звање предложеног кандидата или донети одлуку да се предложени кандидат не изабере у предложено звање. Одлука Сената мора бити образложена. Одлука Сената доставља се кандидатима. Кандидат изабран у звање наставника стекао је потребан услов на закључење уговора о раду, у оном проценту за који постоји потреба Универзитета. По потреби, када не постоји норма часова, са изабраним наставником и сарадником Универзитет може закључити уговор о допунском раду.

б) Процена испуњености стандарда 7 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 7, установа је анализирао и квантитативно оценила следеће елементе:

Јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника +++

Транспарентност поступка обезбеђена је кроз јавно доступну електронску документацију о изборима у звање на сајту Универзитета.

Усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање ++

Поступак избора у наставничка звања засновани су на критеријумима Закона о високом образовању и критеријумима Националног савета за високо образовање.

Систематско праћење и подстицање педагошких, истраживачких и стручних активности наставника и сарадника +++

Систематско праћење и оцењивање научно-истраживачке делатности наставника и сарадника врши се од стране Комисије за обезбеђење квалитета. Педагошку активност наставника и сарадника оцењују студенти кроз редовне анкете. На основу ових анкета оцењује се сваки наставник, сарадник и сваки предмет.

Дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка ++

Дугорочна политика је разрађена у документима који се ослањају на Стратегију обезбеђења квалитета на Државном универзитету у Новом Пазару.

Обезбеђење перманентне едукације и усавршавања +++

Државни универзитет у Новом Пазару дуги низ година организује и подстиче учествовање наставника и сарадника на семинарима, радионицама и другим облицима активности ради унапређења стручних и педагошких компетенција наставног особља.

Повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди ++

Повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту присутна је у већој мери на мастер академским студијама, када се развија самосталност студената за научно-истраживачки рад. Повезаност образовног рада са привредом је слабо развијена, због ограничене могућности остваривања сарадње са малобројним привредним организацијама у окружењу. Потребно је развити и формализовати механизме овакве сарадње. У том смислу планирано је увођење стручне праксе за студенте хемије која би се обављала у сарадњи са привредним субјектима у региону и

шире.

Вредновање педагошких способности +++

Педагошку активност наставника и сарадника оцењују студенти кроз редовне анкете. Државни универзитет у Новом Пазару се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих између осталог оцењује резултате педагошког рада кандидата.

Вредновање истраживачких способности ++

Систематско праћење научно-истраживачке делатности врши се од стране Комисије за обезбеђење квалитета. Постављеним критеријумима за избор наставника обезбеђује се висок ниво и квалитет наставника.

Уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника ++

Редовно се евалуира педагошки рад наставника и сарадника од стране студената. Мишљење студената се прилаже као документ у поступку избора наставника и сарадника.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је извршена на основу следећих показатеља:

+++ - високо значајно; ++ - средње значајно; + - мало значајно; 0 - без значаја

СНАГЕ

- Постојање дугогодишње традиције поштовања квантитативно изражених критеријума везаних за публикување радова у међународним часописима +++
- Постојање правилника, критеријума и препорука коју су захтевнији од оних које прописује Закон о високом образовању +++
- Уважавање основних и додатних критеријума наставничких компетенција и уопште рада у настави код критеријума за изборе и унапређења +++

СЛАБОСТИ

- Мали број јаких привредних субјеката у блиском окружењу са којима је могуће успоставити сарадњу ++
- Непостојање докторских академских студија економије чијим организовањем би се обезбедио довољан број квалитетних младих сарадника за рад у настави и научно-истраживачки рад +++

МОГУЋНОСТИ

- Интензивирање међународне сарадње и пројеката који се баве квалитетом наставника +++
- Процес самовредновања представља повод и подстицај за поновну евалуацију правилника и критеријума везаних за ову област ++
- Могућа мобилност наставника која би резултовала већим бројем наставника са Департмана који би одлазили у иностранство на стручно усавршавање ++
- Долазак еминентних професора као

ОПАСНОСТИ

- Необјективност студената код оцењивања педагошког рада наставника и сарадника +++
- Затварање академске заједнице у смислу мобилности према другим институцијама ++

гостујућих професора +++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

Интензивирати међународну сарадњу ради унапређења стручних компетенција наставника и учешћа у заједничким пројектима.

Планирати увођење докторских академских студија економије.

Подстицати рад Алумни клуба за контакт са бившим студентима ради успостављања сарадње са постојећим привредним субјектима.

Промовисати нове методе наставе: рад у малим групама, тимски рад, већи удео практичних знања.

Показатељи и прилози за стандард 7

- [Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)
- [Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)
- [Прилог 7.1. Правилник о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника и сарадника на Државном универзитету у Новом Пазару](#)
- [Прилог 7.2. Однос укупног броја студената \(број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма\) и броја запослених на Департману за економске науке – МАС Економија](#)

Стандард 8. Квалитет студената МАС Економија

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 8

Државни универзитет у Новом Пазару сваке године уписује студенте на МАС Економија по квоти одређеној од стране Владе Републике Србије, а на предлог Државног универзитета у Новом Пазару, која је усклађена са просторним и кадровским капацитетима.

Државни универзитет у Новом Пазару благовремено информише потенцијалне студенте о предстојећем упису путем сајта установе, на конкурс и у средствима јавног информисања. Осим званичног конкурса, у пропагандном материјалу наводе се и објашњавају сви релевантни подаци о упису и студијама.

У конкурс за упис на МАС Економија наводи се број кандидата који ће бити примљен, услови за упис, критеријуми рангирања, број кандидата који се финансирају из Буџета, висина школарине, поступак спровођења пријемног испита и рангирања кандидата.

Процедура пријема студената је дефинисана Статутом Државног универзитета у Новом Пазару и Правилником о мастер академским студијама.

О свим аспектима пријемног испита стара се Централна комисија за спровођење пријемног испита

коју чини 5 (пет) чланова, а одређује је ректор Државног универзитета у Новом Пазару. Комисија се верификује сваке године.

Све информације потребне будућим студентима, које их упућују у план студија се могу видети на интернет страници Државног универзитета у Новом Пазару.

При селекцији студената за упис вреднују се резултати претходног школовања и резултати остварени на пријемном испиту, у складу са законом и одговарајућим општим актима установе. Пријемни испит је обавезан, независно од броја пријављених кандидата.

Студентима су на располагању одређени просторни капацитети у којима ради Студентски парламент.

б) Процена испуњености стандарда 8 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 8, установа је анализирала и квантитативно оценила доле наведене елементе.

Процедура пријема студената +++

Процедуре које се односе на упис студената на мастер студије су јасно дефинисане и јавне.

Једнакост и равноправност студената, укључујући и студенте са посебним потребама +++

По националној, верској, полној и социјалној основи студенти имају равноправан третман. Једнакост и равноправност студената са посебним потребама су, такође, загарантовани.

Рад на планирању и развоју каријере студената ++

Планирање развоја каријере студената се врши кроз Канцеларију за развој каријере и праћење дипломаца Државног универзитета у Новом Пазару (Алумни клуб).

Доступност информација о студијама ++

Информатор и интернет презентација Државног универзитета у Новом Пазару.

Доступност процедура и критеријума оцењивања +++

Дефинисан је Правилник о полагању испита и оцењивања на испиту. Информације о процедури и критеријумима оцењивања су доступни студентима.

Анализа метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, уз корективне мере +

Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања су дефинисане Правилником о полагању испита и оцењивања на испиту.

Усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма ++

Методе оцењивања усмерене су на процену квалитета постигнутих исхода учења, како когнитивних исходи учења (знање, разумевање, примена) тако и практичних и општих.

Објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања ++

Објективност оцењивања наставника је предмет редовне провере од стране студената која се остварује путем анкета.

Праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере ++

Пролазност студената се прати од стране Комисије за обезбеђење квалитета. На основу спроведених анализа прецизно се дефинишу корективне мере и поступци са циљем повећања

квалитета наставе.

Студентско организовање и учествовање у одлучивању ++

Студентско организовање и учествовање у одлучивању се обезбеђује кроз рад у Савету Универзитета, Сенату, Комисији за обезбеђење квалитета као и Студентског парламента Универзитета.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је извршена на основу следећих показатеља:

+++ - високо значајно; ++ - средње значајно; + - мало значајно; 0 - без значаја

СНАГЕ

- Добро организована припремна настава за будуће студенте +++
- Добра организација пријемног испита +++
- Поштује се законска процедура пријема студената заснована на вредновању успеха постигнутог у средњој школи и резултата постигнутог на пријемном испиту +++
- Завидни услови за рад и боравак студената (читаонице, студентски клуб итд.) ++

СЛАБОСТИ

- Бирање изборних предмета код којих је већа пролазност на испиту према њиховом сазнању уместо оних који представљају стварно интересовање студената ++
- Бирање студијских програма код којих је већа пролазност према њиховом сазнању уместо оних који представљају стварно интересовање студената ++

МОГУЋНОСТИ

- Решавањем проблема запослености порастао би број заинтересованих за студије +++
- Унапређење промотивних активности Департмана за економске науке по средњим школама и средњошколским такмичењима +++
- Бољи маркетинг за припремну наставу ++

ОПАСНОСТИ

- Неповерење студената и наставника у анонимност анкета +++
- Неповерење студената да је уопште могуће утицати, кроз поступак анкетирања, на позитивне промене ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8

Развити непосредну комуникацију са студентима како би се на време реаговало на проблеме везане за пролазност и успешност студената.

Обезбедити могућност за атрактивну стручну праксу ради унапређења практичног рада студената.

Подстицати и подржавати учешће студената на такмичењима у циљу повећања мотивације за постизање посебних успеха.

Подстицати и обезбедити амбициозним студентима могућност за истраживачки рад у току студија као и могућност публикаовања резултата истраживања у научним часописима и презентовања рада на научним конференцијама.

Показатељи и прилози за стандард 8

- [Табела 8.1. Преглед броја студената по нивоима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години](#)
- [Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години \(до 30.09\) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма](#)
- [Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове \(60\), \(37-60\) \(мање од 37\) за све студијске програме по годинама студија](#)
- [Прилог 8.1а. Правилник о процедури пријема студената 1](#)
- [Прилог 8.1б. Правилник о процедури пријема студената 2](#)
- [Прилог 8.1в. Правилник о процедури пријема студената 3](#)
- [Прилог 8.2. Правилник о оцењивању](#)
- [Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања](#)

Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса МАС Економија

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Државни универзитет у Новом Пазару поседује Правилник о уџбеницима донет 14.02.2011. године. Државни универзитет у Новом Пазару поседује библиотеку и читаоницу. Библиотека поседује богату збирку уџбеничке, стручне, научне и приручне литературе, која је намењена свим студијским програмима Универзитета. Библиотека располаже са укупним фондом од 20.445 библиотечких јединица, од чега 6.650 књига, које обезбеђују и унапређују наставни процес. Поред сопствених фондова, библиотечке ресурсе чини и КОБСОН (приступ електронским часописима). Поред лисног библиотечког каталога на располагању је и електронски каталог у бази COBISS.SR.

Литература потребна за савладавање градива из појединих предмета је унапред позната и наведена је уз програме предмета на сајту. Настава из сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и другим училима који су унапред познати и објављени. Сваки од студијских програма на веб страници, поред плана и програма, презентује препоручену литературу за сваки наставни предмет. Поред основних уџбеника неопходних за извођење наставе на предметима, библиотека је опремљена и бројним примерцима који доприносе високом степену образовања и информисаности о актуелностима у научним областима наставног особља и студената. Поред тога, у библиотеци се налазе дипломски радови, мастер радови и докторске дисертације, као и уџбеници и монографије чији су аутори наставници запослени на Државном универзитету у Новом Пазару.

Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на Универзитету са бројем наставника у установи је 1,66 (193/116).

Простор који заузима библиотека у згради Државног универзитета у Новом Пазару је укупне површине 240 м² и у свом саставу има читаоницу са 50 читалачких места. Библиотека се налази у згради Универзитета у којој се одвија највећи део наставе на свим студијским програмима.

Смештена је у непосредној близини, амфитеатра и Службе за наставу тако да омогућава брз и лак приступ литератури студентима и запосленима који могу у одговарајућим условима да користе информатичке ресурсе и литературу. Библиотека је са својим књижним, информатичким и људским потенцијалима на располагању корисницима од понедељка до петка 12 часова дневно, од 8 до 21 h.

Информатичку подршку Библиотеци, службама и запосленим наставницима, сарадницима и истраживачима обезбеђује Рачунарски центар. Универзитет обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему.

Студенти могу да користе рачунаре, намењене наставном процесу кроз специфичне софтверске апликације.

Универзитет поседује 4 рачунарске учионице опремљене савременим рачунарима који студентима и наставницима омогућавају несметано извођење наставе и коришћење интернета. Поред тога, сале за предавања су, такође, опремљене рачунарима са укупно 193 рачунара. Неке сале за предавања су, такође, опремљене и ТВ уређајима (12 комада). Универзитет располаже са 13 физичких и 19 виртуалних сервера, 30 видео бимова и 136 рачунара у кабинетима наставника и сарадника и службама Универзитета. Такође, на располагању су и сервиси за учење на даљину (Moodle сервер и Cisco TelePresence SX20).

б) Процена испуњености стандарда 9 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 9, Државни универзитет у Новом Пазару је анализирао и квантитативно оценио доле наведене елементе.

Постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему +++

Државни универзитет у Новом Пазару је донео правилник којим су дефинисани стандарди квалитета у погледу садржаја, структуре, стила и обима уџбеника.

Покривеност предмета уџбеницима и училима +++

Државни универзитет у Новом Пазару је обезбедио покривеност предмета уџбеницима, чиме је испуњен стандард квалитета 9. Већина предмета је у потпуности покривена адекватном литературом (уџбеници, практикуми, монографије) на српском језику која је доступна студентима, а на предметима где то није случај, због неодговарајућег квалитета (најчешће застарелости) уџбеника, односно, због тога што је адекватна литература доступна само на страном језику, предузимају се мере да се тај проблем превазиђе.

Структура и обим библиотечног фонда +++

Библиотечке ресурсе чине сопствени фондови књига, као и КОБСОН приступ електронским часописима. Библиотека поседује укупан фонд од 20.445 библиотечких јединица.

Постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа) +++

Државни универзитет у Новом Пазару поседује адекватну информатичку опрему.

Број и стручну спрему запослених у библиотеци и другим релевантним службама +++

У Библиотеци и Рачунарском центру је запослено по 6 ненаставних радника од чега 4 са високом стручном спремом.

Адекватност услова за рад (простор, радно време) ++

Државни универзитет у Новом Пазару располаже адекватним простором за рад библиотеке у читаоничном делу библиотеке. Библиотека је смештена на укупно 240 м² простора, а читаоница у саставу библиотеке, има 50 места.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је извршена на основу следећих показатеља:

+++ - високо значајно; ++ - средње значајно; + - мало значајно; 0 - без значаја

СНАГЕ

- Постојање општих аката о библиотечким и информатичким ресурсима +++
- Рачунарска опремљеност +++
- Довољна покривеност предмета стручном и савременом литературом +++
- Довољан број и повољна квалификациона структура запослених у Библиотеци и Рачунарском центру ++
- Адекватна читаоница за студенте ++
- Постојање лабораторије за студирање на даљину ++
- Постојање сервиса за учење на даљину +++

СЛАБОСТИ

- Недовољно коришћење стручне литературе на енглеском и другим страним језицима од стране студената ++
- Недовољно коришћење научне и стручне литературе доступне преко интернета ++

МОГУЋНОСТИ

- Стручно усавршавање запослених у Библиотеци и Рачунарском центру укључивањем у међународне пројекте (Ерасмус+ и слично) +++
- Велике могућности приступа електронским информацијама преко КОБСОН сервиса ++
- Усвајање правилника којим би се регулисао унос података у базу информационог система и постављање обавештења на интернет презентацији Универзитета ++

ОПАСНОСТИ

- Застаревање информатичке опреме и програма +++
- Недостатак финансијских средстава у наредном периоду што може негативно утицати на развој библиотечких и информатичких ресурса ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

Повећати инвестирање у обнављање библиотечког фонда и у издавачку делатност Универзитета.

Подстицање наставног особља на издавачку делатност.

Усавршавање постојећих и покретање нових часописа чији је издавач Државни универзитет у Новом Пазару.

Учешће у пројектима који могу допринети унапређењу и осавремењивању информатичких ресурса.

Континуирано осавремењавање информатичке опреме и набавка нових лиценцираних програма.

Боље информисање и едукација студената о значају и могућностима коришћења литературе на страним језицима.

Показатељи и прилози за стандард 9

- [Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи](#)
- [Табела 9.2. Попис информатичких ресурса](#)
- [Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима](#)
- [Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени у високошколској установи \(са редним бројевима\)](#)
- [Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени у установи са бројем наставника у установи](#)

Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 10

Орган управљања и орган пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању Државним универзитетом у Новом Пазару су утврђени Статутом Универзитета, у складу са Законом о високом образовању, а начин рада и одлучивања пословницима о раду органа.

Државни универзитет у Новом Пазару има ненаставно особље које својим стручним и професионалним радом обезбеђује успешну реализацију студијских програма и циљева установе. Универзитет обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију: 4 извршиоца у организационој јединици Кабинет ректора, 3 извршиоца у организационој јединици Генерални секретаријат, 11 извршилаца у организационој јединици Студентска служба, шест извршилаца у организационој јединици Библиотека, шест извршилаца у организационој јединици Служба рачунарског центра, Центар за контролу квалитета са три извршилаца, два извршиоца у Служби за правне, кадровске и административне послове, четири извршиоца у Служби за јавне набавке и комерцијалу, пет извршилаца у Финансијско-рачиноводственој служби, два извршиоца у организационој јединици Лабораторије, 35 извршилаца у организационој јединици Служба инвестиционог и техничког одржавања, безбедности и заштите.

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Орган управљања Универзитетом је Савет. Састав, начин и поступак избора и надлежности Савета утврђени су Статутом, у складу са Законом о високом образовању, а начин рада и одлучивања Пословником о раду. Савет Универзитета одлучује о најбитнијим питањима рада и развоја Универзитета: доноси статут, бира и разрешава ректора, доноси финансијски план на предлог Сената, усваја извештај о пословању и годишњи обрачун, усваја план коришћења средстава за

инвестиције, даје сагласност на одлуке о управљању имовином Универзитета, даје сагласност на расподелу финансијских средстава и др. Одлуке Савета засноване су на важећим прописима. Одговорност Савета Универзитета дефинисана је позитивним прописима, Статутом и општим актима Универзитета.

Орган руковођења Универзитетом је ректор. Услови за избор ректора утврђени су Законом, а начин и поступак избора и његове надлежности Статутом Универзитета, у складу са законом. У складу са својим надлежностима ректор представља и заступа Универзитет и руководи његовим радом. Руковођење обухвата планирање, организовање, вођење, праћење, евалуацију, унапређивање и контролу рада Универзитета. Послови руковођења обављају се у границама овлашћења, законито и благовремено. Ректор је одговоран за законитост рада Универзитета, функционисање система управљања квалитетом и спровођење утврђених стандарда квалитета у свим областима рада. Ректору у раду помажу проректори чије су надлежности утврђене Статутом Универзитета.

Ректор, проректори и лица са извршном одговорношћу своју одређеност за успостављање и примену и стално унапређивање система управљања квалитетом испољавају кроз јасно утврђену политику развоја, утврђивање мерљивих циљева и индикатора њиховог остваривања, стално периодично испитивање система обезбеђења квалитета ради повећања ефикасности и ефикасности.

Ненаставну подршку раду Универзитета пружа Генерални секретаријат. Генерални секретаријат је организациона јединица Универзитета у којој се обављају правни, кадровски, финансијско-рачуноводствени, административни, студијско-аналитички, информатички и други стручни послови који су од заједничког интереса за обављање делатности Универзитета. Радом служби руководи Генерални секретар. Свака служба има свог шефа који непосредно организује и руководи радом службе. Организација и рад Генералног секретаријата уређује се општим актом о организацији рада, који доноси ректор. Мерила за процену радних места јесу: сложеност послова, самосталност у раду, одговорност, пословна комуникација и компетентност. Број запослених усклађује се са акредитационим захтевима. Основни принципи професионалног понашања у раду служби Секретаријата јесу: уредност; економичност; будност и, у првом реду, тачност заснована на закону; стално стручно усавршавање праћењем стручне литературе, учествовање на стручним семинарима и курсевима. Стандарди рада служби утврђени су општим актима Универзитета којима се уређују одговарајуће области рада, у складу са позитивним прописима. Радни однос са ненаставним особљем заснива се сагласно одредбама важећих прописа из области рада. Процена потенцијалних кандидата обавља се на основу документације о квалификацијама и референци, као и на основу општег утиска који кандидат оставља у непосредном разговору са ректором, секретаром или шефом одговарајуће службе (професионална компетентност, начин изражавања, информисаност и др). Увођење у посао, односно оспособљавање за самостално обављање послова спроводи се како на новозапослене, тако и на запослене распоређене на друга радна места. Увођење у посао обавља непосредни руководилац службе и оно обухвата упознавање са организацијом и описом послова, прописима које се односе на одговарајућу врсту посла, нормативним актима и правилима рада. Период увођења у посао одређује непосредни руководилац, односно шеф службе и зависи од врсте и сложености послова. На крају периода рада под надзором спроводи се процена оспособљености и на основу тога предузимају даље мере.

Универзитет спречава сваки вид непосредне и посредне дискриминације лица приликом избора кандидата за запошљавање и обављање одређеног посла, као и запослених.

Квалитет управљања и квалитет ненаставне подршке обезбеђују се: систематским праћењем, контролом и извештавањем о њиховом раду; предузимањем подстицајних и корективних мера према запосленима; оцењивањем квалитета рада органа и служби Универзитета и унапређивањем професионалних компетенција запослених ван наставе. Универзитет обезбеђује запосленима

радно окружење које је подстицајно за њихов рад.

Универзитетска Комисија за обезбеђење квалитета периодично спроводи анкету којом испитује ставове, мишљења и оцене наставника, сарадника, ненаставног особља и студентата о раду и деловању органа Универзитета и ненаставног особља. Извештај о резултатима анкете Комисија подноси Савету. На основу објективно утврђених слабости и пропуста у раду утврђују се мере за њихово отклањање.

б) Процена испуњености стандарда 10 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 10, Универзитет је анализирао и квантитативно оценио доле дате елементе.

Дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа +++

Надлежност свих руководећих структура је јасно дефинисана што омогућава ефикасан рад Универзитета.

Дефинисаност организационе структуре +++

Организациона структура надлежности органа управљања и органа пословођења, које су регулисане Статутом Универзитета, јасно су дефинисане. Сваки проректор је задужен и одговоран за одређену област, чиме је омогућено ефикасније пословање Универзитета.

Праћење и оцењивање квалитета управљања институцијом, мере за унапређење +++

Комисија за обезбеђење квалитета врши перманентну контролу наставног процеса, рада руководећих структура, рада ненаставног особља и рад стручних служби. Евалуација квалитета се врши анкетавањем студената, наставника и ненаставног особља.

Праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља, мере за унапређење +++

Комисија за обезбеђење квалитета периодично спроводи анкету којом испитује ставове, мишљења и оцене наставника, сарадника, ненаставног особља и студената о раду стручних служби и ненаставног особља. На основу објективно утврђених слабости и пропуста у раду утврђују се мере за њихово отклањање.

Дефинисаност и доступност услова за напредовање ненаставног особља ++

Напредовање ненаставног особља представља важан аспект рада стручних служби и у домену рада је руководилаца стручних служби.

Доступност релеватних информација о раду стручних служби и органа управљања +++

Релеватне информације о раду стручних служби и органа управљања обезбеђене су спровођењем анкета. Анализа резултата анкета о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби даје оцену њиховог рада и могућност указивања на пропусте и добре поступке у раду.

Перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља +

Потребно је развити програм усавршавања и образовања целокупног ненаставног особља.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је извршена на основу следећих показатеља:

+++ - високо значајно; ++ - средње значајно; + - мало значајно; 0 - без значаја

СНАГЕ

- Органи управљања и органи пословођења,

СЛАБОСТИ

- Недостатак перманентног усавршавања и

<p>њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању Универзитетом утврђени су Статутом Универзитета у складу са законом +++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Области деловања органа управљања и стручних служби су јасно дефинисане +++ • Развијена комуникација управе Универзитета са Студентским парламентом у решавању уочених проблема ++ • У настави се користе нове технологије подржане новим софтверима, чиме се повећава ефикасност у раду +++ • Добра сарадња руководства и ненаставног особља 	<p>образовања ненаставног особља ++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недовољно познавање страних језика од стране једног дела запослених у настави ++
<p>МОГУЋНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учешће у међународним пројектима који дају могућност стручног усавршавања ненаставног особља +++ • Целоживотно учење ++ 	<p>ОПАСНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одсуство мотивације за рад због неадекватних личних примања +++ • Старосна структура ненаставног особља ++
<p>Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10</p>	
<p>Повећати број промотивних публикација Универзитета и видљивост институције ангажовањем маркетиншке агенције.</p> <p>Сајт Универзитета је потребно редизајнирати. Вршити анкетање студената и наставника о дизајну и информацијама које пружа сајт.</p> <p>Комисија за обезбеђење квалитета ће у наредном периоду акционим плановима предвидети едукацију комплетног ненаставног особља из области Стандарда за унапређење квалитета рада, као и Стандарда за акредитацију. Благовременом едукацијом ненаставног особља о потребним информацијама и врсти анализе у процесу самовредновања омогућиће се континуално прикупљање информација и показатеља испуњености стандарда. Исто важи и за процес акредитације.</p> <p>Анкетирањем о квалитету управљања и наставне подршке у наредном периоду у већој мери ће бити укључено и ненаставно особље, како би сви запослени добили прилику да оцене рад своје службе, сопствени рад, као и рад колега из других организационих јединица. Процењивање квалитета сопственог рада, доприноси испуњености стандарда квалитета, али и развијању организационе културе квалитета на Универзитету.</p>	
<p>Показатељи и прилози за стандард 10</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица - Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе - Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и 	

Стандард 11. Квалитет простора и опреме МАС Економија

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 11

Депарتمان за економске науке Државног универзитета у Новом Пазару своје наставне и научно-истраживачке активности реализује у два објекта, у главној згради у улици Вука Караџића 9 и у мултифункционалном објекту на истој адреси. Државни универзитет у Новом Пазару је акредитовао студијске програме ОАС Економија и МАС Економија 2016. године.

Просторни капацитети Универзитета одговарају потребама наставе и научноистраживачког рада на студијским програмима ОАС Економија и МАС Економија, као и за обављање административних и управних послова. С обзиром на организациону структуру и депарتمانску организацију Универзитета, студијским програмима ОАС Економија и МАС Економија је за извођење наставе на располагању комплетан простор установе. Универзитет има адекватан простор за извођење наставе амфитеатре, учионице, сале, вежбаонице, лабораторије, библиотеку са читаоницом, рачунарски центар са учионицом, фискултурну салу, као и просторије за управу, административне службе, просторије за наставнике и сараднике, студентску службу, простор за рад Канцеларије за контролу квалитета, Студентски парламент. Квалитет простора и опреме Државни универзитет у Новом Пазару обезбеђује кроз адекватан обим и структуру. ДУНП поседује две зграде (на адреси Вука Караџића 9, 36300 Нови Пазар) укупне бруто површине од 16.314 м². Простор ДУНП обезбеђује све неопходне урбанистичке, техничке, хигијенске и друге услове неопходне за рад овакве установе. У главној згради обавља се већина активности Државног универзитета у Новом Пазару и она се састоји од следећих просторија:

- Ректорат ДУНП-а
- кабинети за наставно особље,
- просторије за наставу: 3 амфитеатра, 60 учионица, 31 просторију у којима су смештене следеће лабораторије:

- Компјутерске лабораторије
- Лабораторија за студирање на даљину
- Лабораторија за стране језике
- Лабораторије за хемију
- Лабораторије за биологију
- Лабораторије за физику
- Лабораторије за грађевинарство
- Лабораторије за електронику
- Лабораторија аудио и видео технологије
- Лабораторија за матичне ћелије
- Лабораторије за електронику
- Лабораторија за испитивање земљишта и воде.

У главној згради налазе се и кабинети за информатику, библиотека са читаоницом, спортска сала површине 410 м² за одржавање практичне наставе на Студијском програму спорт и физичко васпитање, као и за тренинг и такмичења универзитетских спортских клубова, и атеље за студенте ликовне уметности.

Непосредно уз главну зграду ДУНП налази се и мултифункционални објекат корисне површине

од око 3.500 м² са следећим садржајима:

- просторије за мастер и докторске студије
- студентски дом
- седиште Департамента универзитета,
- лабораторије, и
- смештај за наставнике и госте универзитета.

За потребе извођења наставе ДУНП поседује 3 амфитеатара површине 377 м² са укупно 450 места, 60 учионица, 2.950 м² са укупно 2.000 места, 31 просторију у којима су смештене лабораторије (предаваонице, лабораторије) укупне површине 1.460 м² са 580 места, 1 библиотеку и читаоницу површине 240 м² са 60 места.

Простор је приступачан за студенте и професоре, као и остало академско и неакадемско особље са отежаним кретањем, а у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности.

Департамент за економске науке, односно Универзитет, поседује неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему. Универзитет поседује 4 рачунарске учионице опремљене савременим рачунарима који студентима и наставницима омогућавају несметано извођење наставе и коришћење интернета. Поред тога, сале за предавања су, такође, опремљене рачунарима, са укупно 193 рачунара. Неке сале за предавања су, такође, опремљене и ТВ уређајима. Универзитет располаже са 13 физичких и 19 виртуалних сервера, 30 видео бимова и 136 рачунара у кабинетима наставника и сарадника и службама Универзитета. Такође, на располагању су и сервиси за учење на даљину (Moodle сервер и Cisco TelePresence SX20). Државни универзитет у Новом Пазару поседује Рачунарски центар са опремом и високошколским стручним кадром који пружа услуге студентима. У Служби за рачунарско-информационе послове запослено је 3 радника са одговарајућом стручном спремом за рад у Рачунарском центру, од тога три дипломирана инжењера електронике (односно електротехнике), један виши стручни сарадник за рачунарско-информационе послове и два референта за послове уношења података на рачунару. Универзитет располаже опремом за видео конференцијску везу. Студенти могу да користе рачунаре у рачунарским учионицама, намењене наставном процесу, кроз специфичне софтверске апликације.

Универзитет је обезбедио сталан приступ информацијама у електронском облику преко академске мреже КОБСОН, приступ значајним страним и домаћим стручним и научним часописима, како на самом Универзитету, тако и од куће.

б) Процена испуњености стандарда 11 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 11, установа је анализирала и квантитативно оценила доле наведене елементе.

Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената ++

Обезбеђени су простор и потребна техничка опрема за извођење наставе. ДУНП располаже са више од 16000 м² корисног простора за извођење наставе за 2450 студената, и то:

- простор у функцији извођења наставе у укупној корисној површини од 8500 м² (учионице, амфитеатри, лабораторије и остало)
- помоћне просторије (холови, степеништа и санитарни простор) са 4283 м² површине и
- мултифункционални објекат од 3500 м².

Адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме ++

Техничка, лабораторијска и остала опрема потребна за реализацију образовних и научно-истраживачких послова у складу је са савременим стандардима и потребама. Опремљеност Универзитета капиталном опремом за научно-истраживачки рад у области хемије није на

завидном нивоу, тако да је у плану веће ангажовање наставног кадра Департмана за економске науке на укључивању у међународне пројекте.

Усклађеност капацитета опреме са бројем студената +++

Капацитет опреме испуњава услове за наставни и научно-истраживачки рад наставника, сарадника и студената.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је извршена на основу следећих показатеља:

+++ - високо значајно; ++ - средње значајно; + - мало значајно; 0 - без значаја

СНАГЕ

- Добра рачунарска инфраструктура +++
- Расположиви простор у складу са захтевима стандарда +++
- Одговарајућа техничка и информатичка опремљеност за квалитетно извођење наставе као и обављање истраживања +++
- Дигитализација и умрежавање +++

СЛАБОСТИ

- Недостатак финансијске подршке од стране Министарства просвете и науке укидањем научно-истраживачких пројеката +++

МОГУЋНОСТИ

- Спровођење учења на даљину ++
- Укључивање наставног кадра Департмана за економске науке у реализацију међународних пројеката ради обезбеђивања савремене опреме и унапређења стручних компетенција +++
- Прелазак са класичних програма на дуално образовање +++

ОПАСНОСТИ

- Нелојална конкуренција за међународне пројекте и све тежи приступ истим ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

Потребно је веће ангажовање наставног кадра Департмана за економске науке са циљем укључивања у међународне пројекте ради повећања личне конкурентности наставника у европском окружењу и обезбеђивања савремене опреме.

Показатељи и прилози за стандард 11

[Табела 11.1. Укупна површина \(у власништву високошколске установе и изнајмљени простор\) са површином објеката \(амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе\)](#)

[Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду](#)

[Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе](#)

Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета студијског програма МАС Економија

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 13

Департман за економске науке Државног универзитета у Новом Пазару је у пуној мери обезбедио укључивање студената у процес праћења, контроле, унапређивања и обезбеђења квалитета студијског програма МАС Економија.

Статутом Универзитета и Стратегијом обезбеђења квалитета гарантовано је учешће студената у спровођењу стратегије, стандарда и процеса обезбеђења квалитета.

Активна улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се радом Студентског парламента, студентских представника у органима и стручним телима Универзитета (Савет, Сенат, Студент проректор), учешћем представника студената у раду органа за обезбеђење квалитета (Комисија за обезбеђење квалитета), периодичним оцењивањем квалитета студијских програма, наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника, сарадника и услова рада, као и универзитетских служби путем анкетирања и изражавањем мишљења о свим општим актима Универзитета.

Департман подстиче студенте на активно укључивање у процес развоја студијских програма, процес процене оптерећења, као и на унапређивање наставног процеса и метода испитивања на студијском програму МАС Економија.

Осим посредног учествовања у процесу самовредновања, преко својих представника, студенти обезбеђују и повратну информацију о квалитету појединих сегмената који су предмет самовредновања путем студентских анкета. На тај начин, студенти имају прилику да изразе своје задовољство или незадовољство објектом анкетирања, као и да предложе мере побољшања квалитета. Студенти су укључени у процес самовредновања преко својих представника кроз учешће у следећим органима и телима:

- Савет Универзитета (3 члана),
- Сенат (2 члана),
- Студентски парламент,
- Студент проректор,
- Комисија за обезбеђење квалитета (1 члан).

Студентски парламент Универзитета је орган преко којег студенти остварују своја права и штите своје интересе на Универзитету. Студентски парламент има 15 чланова. Чланови Студентског парламента се бирају на тајним непосредним изборима на Универзитету. Избор чланова Студентског парламента одржава се у априлу, најкасније до 10. у месецу. Биначки списак саставља студентска служба Универзитета на основу података о уписаним студентима школске године, у којој се врши избор. Изабрани су кандидати који на гласању добију највише гласова. Конститутивна седница новог сазива Студентског парламента одржава се 1. октобра. Мандат чланова Студентског парламента траје годину дана. Члану Студентског парламента коме је престао статус студента престаје мандат даном престанка статуса, а избор новог члана обавља се у року од следећих 15 дана. Студентски парламент има надлежности у области заштите права и интереса студената, у области обезбеђења и контроле квалитета високог образовања на Универзитету, у области развоја студијских програма, наставе и побољшања услова студирања и унапређења студентског стандарда. Студентски парламент доноси општи акт којим ближе уређује

положај, делатност, организацију и надлежност, у складу са законом, овим статутом и другим општим актима Универзитета.

С обзиром на значај улоге студената као партнера у процесу обезбеђења и унапређења квалитета наставног процеса, Универзитет спроводи периодично анкетање студената о вредновању квалитета наставног процеса и систематски прати и анализира резултате вредновања. Вредновање се спроводи континуирано од школске 2008/2009. год. Анкета је анонимна и добровољна, траје највише месец дана и студенти се о томе обавештавају најмање петнаест дана пре почетка анкетања. Након спроведене анкете, Комисија врши детаљну анализу добијених података и резултате доставља шефовима департмана, који су у обавези да их представе шефовима студијских програма и изврше анализу недостатака у извођењу наставног процеса, уз предлог мера за побољшање квалитета наставе; шефови студисјких програма су одговорни за спровођење ових мера. Резултати анкета о вредновању квалитета наставе и о вредновању квалитета наставника и сарадника (без личних података), достављају се и Студентском парламенту и, после усвајања извештаја о спроведеној анкети на Наставно-научном већу и Сенату. Посредством својих представника у Савету студенти учествују у доношењу одлука у вези развоја и унапређења квалитета студијских програма, курикулума и унапређења и имплементације стратегије обезбеђења квалитета, стандарда и процедура обезбеђења квалитета.

Вредновањем путем анкете студенти имају прилику да оцењују и квалитет рада стручних служби и управе. Студенти се повремено обраћају Канцеларији, преко Студентског парламента и својих представника, указујући на проблеме у наставном процесу и захтевајући иницијативу да се одређени проблеми реше. Решавање већине проблема, у сарадњи са управом Универзитета, најбољи је доказ студентима да је отворено исказивање њиховог мишљења од великог значаја.

б) Процена испуњености стандарда 13 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 13, установа је на студијском програму МАС Економија анализирала и квантитативно оценила доле наведене елементе.

Учешће студената у самовредновању +++

Обавезан елемент самовредновања високошколске установе јесте анкета којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања. Високошколска установа је обавезна да организује и спроведе анкету и да њене резултате учини доступним јавности и укључи их у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета.

Студентску евалуацију установе, студијских програма, наставе +++

Преко својих представника у органима и телима Универзитета и одговарајућим комисијама студенти су активно укључени у процес евалуације и развоја курикулума на свим студијским програмима.

Учешће студената у телима за обезбеђење квалитета +++

Кроз активно учешће у Комисији за обезбеђење квалитета студенти дају своје мишљење о стратегији квалитета, показују иницијативу у предлагању поступака за обезбеђење и унапређење квалитета и активно учествују у њиховој реализацији.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је извршена на основу следећих показатеља:

+++ - високо значајно; ++ - средње значајно; + - мало значајно; 0 - без значаја

СНАГЕ

СЛАБОСТИ

<ul style="list-style-type: none"> • Студенти учествују у свим телима установе која учествују у процесу самовредновања и процене квалитета +++ • Учешће студената у самовредновању и провери квалитета даје реалнију слику квалитета студијског програма МАС Економија ++ • Студенти учествују у обради резултата анкетања и креирању закључака +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољна заинтересованост студената за квалитетно учешће у процесу евалуације и унапређења квалитета студијског програма МАС Економија ++ • Слабија спремност да се оствари постављена мисија и визија • Мали број студената у телима за обезбеђење квалитета
<p>МОГУЋНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подизање свести студената о важности процеса самовредновања студијског програма МАС Економија ++ • Могуће је мотивисати студенте да сами осмишљавају и спроводе активности преко Студентског парламента +++ • Већа сарадња са студентима у земљи и иностранству 	<p>ОПАСНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неповерење студената да ће учешће у процесу самовредновања донети реалне промене на студијском програму МАС Економија ++ • Могуће прегласавање студената у телима за обезбеђење квалитета јер немају већину +++
<p>Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13</p>	
<p>Подизање поверења студената у резултате процеса анкетања.</p> <p>Обезбеђење јасног система упућивања предлога иновативних и корективних мера за рад Департамента за економске науке од стране студената.</p> <p>Студентска организација у писаној форми треба да даје мишљење, предлоге и сугестије о стратегији, стандардима, поступцима и документима за обезбеђење квалитета, и то најмање једном годишње.</p>	
<p>Показатељи и прилози за стандард 13</p>	
<p>Прилог 13.1а. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета</p> <p>Прилог 13.1б. Правилник о студентском вредновању педагошког рада наставника</p> <p>Прилог 13.1в. Правилник о студентском вредновању квалитета студија</p>	

<p>Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета на студијском програму МАС Економија</p> <p>Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.</p>
<p>а) Опис стања, анализа и процена стандарда 14</p>

Систематско праћење и периодична провера квалитета на студијском програму МАС Економија су обавезне активности које Универзитет обавља у оквиру самовредновања и унапређења квалитета. Ове активности су координисане од стране Канцеларије за осигурање квалитета који представља главну организациону јединицу развијеног система обезбеђења квалитета. Организација и инфраструктура Канцеларије за осигурање квалитета омогућавају систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета, што се остварује кроз рад Комисија за осигурање квалитета наставе.

Универзитет је обезбедио институционалне оквире који омогућавају систематско праћење, оцењивање, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима, а Канцеларија за осигурање квалитета одређује и примењује мере и поступке осигурања квалитета у складу са документима усвојеним од стране Наставно-научног већа Универзитета (Правилник о раду Комисије за осигурање квалитета наставе, Правилник о обезбеђењу и унапређењу квалитета, Статут) и одредбама Закона о високом образовању.

Комисија за осигурање квалитета наставе врши проверу квалитета у свим областима обезбеђења квалитета наставе, најмање једном у три године. Систематско праћење и вредновање квалитета наставног процеса врши се: (1) анкетирањем студената, наставника и сарадника, за вредновања квалитета наставе; (2) анкетирањем студената, за вредновања квалитета наставника и сарадника; (3) анкетирањем дипломираних (бивших) студената, за вредновање квалитета студијских програма на високошколској установи и (4) анкетирањем послодаваца, од којих се добијају повратне информације о компетенцијама дипломираних студената, тј. квалитету студијског програма високошколске установе. Периодичним обиласцима студијских програма и предмета у циљу прикупљања података за вредновање квалитета наставе на предметима врши се директна провера регуларности извођења теоријске и практичне наставе и провера документације (књига евиденције одржаних предавања и вежби, картони студената за евиденцију присутности, да ли се обавештења катедре истичу на огласним таблама, праћење примедби студената, наставника и сарадника и предлагање мера за кориговање недостатака).

Комисија за праћење и унапређење квалитета научно-истраживачког рада прати и анализира научно-истраживачки рад и прикупља податке о публиковању резултата од стране наставника и сарадника и студената Универзитета. Активност Комисије подразумева и рад на унапређењу квалитета издавачке делатности, кроз прикупљање података о научној и стручној литератури чији су аутори наставници и сарадници Универзитета.

На састанцима председника Канцеларије за унапређење квалитета са председницима комисија Канцеларије и представницима студената анализира се рад сваке комисије и Канцеларије у целини, указује се на добре стране, али и на недостатке у раду, и доносе се планови са задацима за кориговање уочених недостатака и реализацију неостварених задатака из претходног периода, све у циљу унапређења квалитета.

Са резултатима самовредновања Канцеларија упознаје све наставнике и сараднике студијских програма и стручних органа и Студентског парламента.

Вишегодишња активност у провери квалитета и циклично смењивање самовредновања и планирања на Државном универзитету у Новом Пазару, показатељи су систематског рада Универзитета на провери и обезбеђењу квалитета, пре свега, образовног процеса, али и научноистраживачког рада, квалитета уџбеника и литературе, квалитета простора и опреме, улоге студената у самовредновању и обезбеђења јавности у раду. Осим спровођења поступака за унутрашњу самоевалуацију, Универзитет планира и спољашњу проверу квалитета.

б) Процена испуњености стандарда 14 (SWOT анализа)

У оквиру стандарда 14, установа је анализирила и квантитативно оценила доле наведене елементе на студијском програму МАС Економија.

Континуитет у реализацији стандарда и поступака за проверу и унапређење квалитета +++

ДУНП има све индикаторе који указују на спровођење стандарда и поступака за проверу и унапређење квалитета, јер систематски прати и периодично, најмање једном у три године, врши свеобухватну проверу квалитета у свим областима рада Универзитета.

Услови и инфраструктура за систематско праћење и обезбеђење квалитета +++

Департман за економске науке има одличне услове и добру инфраструктуру за систематско прикупљање и обраду података провере квалитета, што је значајно за процес самовредновања студијског програма МАС Економија. Канцеларија за осигурање квалитета има своју просторију са одговарајућом информатичком опремом и архивом, као и једним стално запосленим административним радником који је укључен у поступке организације и спровођења анкета, и унос података континуиране провере квалитета у базу података.

Редовне повратне информације од послодаваца и дипломираних студената ++

ДУНП обезбеђује повратне информације о мишљењу послодаваца о компетенцијама запослених који су дипломирали на Универзитету, и о вредновању студијског програма високошколске установе, путем анкета директора, управника, начелника и шефова установа које су наставне базе. Поред тога, континуирано се вреднује квалитет студијских програма високошколске установе и наставе анкета бивших студената.

Усаглашавање са другим високошколским установама у земљи и иностранству у погледу квалитета +++

Кроз активно ангажовање представника Канцеларије за осигурање квалитета, чији је координатор био Државни универзитет, кроз процес екстерне евалуације од стране експерата Европске асоцијације универзитета, као и учешће на скуповима посвећеним унапређењу квалитета на високошколским установама, Чланови Канцеларије континуирано врше евалуацију система обезбеђења квалитета на Универзитету и уграђују нове елементе у политику обезбеђења.

Периодичност процеса самовредновања и прикупљања података о квалитету +++

ДУНП систематски врши периодичне интерне провере квалитета и самовредновање у следећим областима: студијски програм, наставни процес, квалитет студената, квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, квалитет управљања високошколском установом и квалитет стручних служби Универзитета, квалитет простора и опреме, квалитет финансирања, улога студената у самовредновању и провери квалитета. Самовредновање обавезно укључује и резултате анкета студената и то најмање једном у три године.

Јавност резултата процене квалитета +++

Након сваког извршеног вредновања квалитета добијени резултати се прослеђују шефовима студијских програма, Студентском парламенту и управи, а после усвајања извештаја Канцеларије о спроведеном вредновању на Наставно-научном и Савету.

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је извршена на основу следећих показатеља:

+++ - високо значајно; ++ - средње значајно; + - мало значајно; 0 - без значаја

СНАГЕ

- Процес праћења, провере и унапређења

СЛАБОСТИ

- Нередовне повратне информације о квалитету

<p>квалитета на студијском програму МАС Економија је успостављен и он се континуирано одвија +++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Успостављени су институционални оквири провере стандарда квалитета +++ • Стратегија обезбеђења квалитета Универзитета усаглашена је са стратегијом обезбеђења и унапређења квалитета других престижних високошколских институција у земљи и иностранству +++ 	<p>стечених компетенција дипломираних студената на студијском програму МАС Економија од стране послодаваца и других одговарајућих организација ++</p>
<p>МОГУЋНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учествовање у међународним пројектима који се баве процесом контроле и унапређења квалитета рада установа +++ • Укључивање административних радника у интернационалне пројекте о квалитету, нпр. Еразмус програме ++ • Увођење вредновања квалитета путем <i>online</i> анкетања ++ 	<p>ОПАСНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недовољно ангажовање студената у процесу евалуације и унапређења квалитета на студијском програму МАС Економија +++
<p>Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14</p>	
<p>Унапређивање инфраструктуре у циљу обезбеђења редовног систематског прикупљања и обраде података неопходних за оцену квалитета.</p> <p>Одржавање и перманентно унапређивање система анкетања.</p>	
<p>Показатељи и прилози за стандард 14</p>	
<p>Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређења квалитета рада високошколске установе.</p>	